

запобіжний захід у вигляді взяття під варту, не можу отримувати освіту на стаціонарній, вечірній та заочній формах навчання у вищих навчальних закладах країни [6, с.37].

Незважаючи на всі заходи, які держава вживає для забезпечення реалізації права на освіту в місцях відбування покарань, питання освіти осіб, які в кримінальному провадженні заарештовані й знаходяться в слідчих ізоляторах, не вирішено. Ця ситуація є парадоксальною, оскільки згідно з принципом презумпції невинуватості особа вважається невинуватою у вчиненні злочину й не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку й встановлено обвинувальним вироком суду (ч. 1 ст. 63 Конституції України). Це положення означає, що до постановлення вироку суду з особою необхідно поводитися як із невинуватою й усіма засобами забезпечувати її конституційні права [6, с.37].

Таким чином, право громадян на освіту є основним конституційним правом є одним з основних соціально-культурних прав громадян, закріплених Конституцією України (ст. 53). Це право має кожен громадянин незалежно від соціального походження, національності, політичних, релігійних та інших переконань, статі, майнового стану та інших ознак. У Конституції закріплюється, що повна загальна середня освіта є обов'язковою. Держава має забезпечувати доступність і безоплатність дошкільної, повної загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти в державних і комунальних навчальних закладах.

Література:

1. Конституція України прийнята 28 червня 1996 року [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Закон України «Про освіту» від 23 травня 1991 року [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>
3. Боняк В.О. Конституційне право людини і громадянина на освіту та його забезпечення в Україні: автореф. дис....канд. юрид. наук : спец 12.00.02 «Конституційне право» /О.В.Боняк. – К.2005. – 22с.
4. Кириченко Ю. Право на освіту за конституціями України та держав континентальної Європи: порівняльно-правовий аналіз: Електронний документ. Режим допуску: http://www.jurnaluljuridic.in.ua/archive/2015/2/part_2/8.pdf.
5. Ключинська А.Н. Конституційне право на освіту людини і громадянина та його забезпечення в системі місцевого самоврядування: Електронний документ. Режим допуску: <http://www.anodonta.com.ua/study/8.html>.
6. Коваль А.А. Деякі проблеми реалізації права на освіту в Україні: Електронний документ. Режим допуску: http://www.pap.in.ua/6_2014/11.pdf.
7. Чушенко В.І. Конституційне право України: підручник /В.І. Чушенко, І.Я. Заяць. – К.: Вид. дім «Ін Юре», 2007. – 488с.

Соколова А.

(наук. кер. – ст. викл. Потапов О.М.)

студентка V курсу історичного факультету

Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка

Гендерна нерівність на ринку праці України

В Україні в сучасних умовах функціонування ринку праці все більшої гостроти набувають проблеми гендерної нерівності в сфері зайнятості населення, які виявляються в неоднакових можливостях жінок і чоловіків, щодо отримання посад у системі органів державної влади, встановленні різних рівнів оплати праці, доходу та власності [1, с.70]. Крім

того актуальність даного питання полягає не лише в тому, що така ситуація порушує принцип соціальної справедливості, але і тому, що вона негативно впливає на економічний розвиток країни.

Принцип гендерної рівності жінок в Україні закріплений в Конституції України. Статті 3, 21, 23 та стаття 24 Конституції, безпосередньо присвячені подоланню дискримінації стосовно жінок в Україні, закріплюють рівність чоловіків та жінок в усіх сферах життя.

Аналогічні положення закріплені в Законі України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків». Метою, якого є досягнення паритетного становища жінок і чоловіків у всіх сферах життєдіяльності суспільства шляхом правового забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, ліквідації дискримінації за ознакою статі та застосування спеціальних тимчасових заходів, спрямованих на усунення дисбалансу між можливостями жінок і чоловіків реалізовувати рівні права, надані їм Конституцією і законами України [2].

Принципи рівного ставлення до жінок і чоловіків і особливого захисту працюючих жінок закріплені також у Кодексі законів про працю України, що був прийнятий у 1971 р. та досі залишається чинним. Зараз, Кодекс законів про працю перебуває на стадії реформування, а це в свою чергу є нагодою змінити деякі його аспекти стосовно питань гендерної рівності [6].

Водночас варто відзначити про проблемні питання у сфері реалізації даних нормативно-правових актів. По-перше, вони носять виключно декларативний характер та не забезпечені механізмами реалізації, тобто фінансовими та організаційними ресурсами для забезпечення даних зобов'язань, по-друге, громадянське суспільство в Україні на сьогоднішній день, на жаль, не є силою, яка здатна вплинути на гендерну ситуацію в країні.

Підтвердженням гендерної дискримінації в Україні є наступна картина: жіноче населення складає 54% населення країни, простежується збільшення кількості жіночих організацій, проте кількість жінок в органах влади зменшується. Для прикладу, у нинішньому парламенті жінки складають лише 11% у порівнянні з країнами цивілізованої Європи де ця цифра, не суттєво, але все ж таки відрізняється та становить у середньому 26% [4].

З розвитком в країні ринкових відносин жінки отримали можливість для відкриття власної справи, проте кількість жінок-підприємців варіюється в межах 30%. В основному жінки зайняті в малому та середньому бізнесу, їх представництво у великому бізнесу є рідкістю. Жіночий бізнес орієнтований в основному на роздрібну торгівлю, медицину, культуру та науку. Жінки складають близько 80% всіх працівників у цих сферах діяльності, які є найменш оплачуваними галузями українського ринку праці, звідси впливає відповідь на питання чому ж заробітна плата у жінок менша ніж у чоловіків [5, с.53].

Незважаючи на високу професійну та освітню підготовку, жінки обіймають посади менш престижні та менш оплачувані, працюють у сферах діяльності з меншою заробітною платою. Тому в цілому жінки та чоловіки, які мають однакову професійну та освітню підготовку, мають різну зарплатню [6]. Так, жінки в середньому заробляють менше, ніж чоловіки. Співвідношення зарплат жінок і чоловіків у 2010 році становило 77,2% [7, с.170]. Головним чином, це є наслідком структурних передумов: горизонтальної сегрегації (жінки займаються менш престижними видами праці) і вертикальної сегрегації (жінки рідше посідають керівні посади високого рівня). Жінок набагато менше серед представників більш високооплачуваних професій і в бізнесі. Натомість найбільша концентрація жінок спостерігається у сфері послуг, дрібній торгівлі і бюджетній сфері з їхніми низькими доходами і високою часткою прихованого безробіття [1, с.72]. Вертикальна сегрегація є наслідком того, що чоловіки мають більше кар'єрних перспектив, ніж жінки. Чим вище соціальний статус посади, тим менше на цих посадах жінок.

Отже, в Україні продовжує існувати гендерна нерівність на ринку праці, яка виражається в тому, що жінки в цілому посідають менш престижні та оплачувані робочі місця, заробляють в середньому менше, рідше посідають керівні посади, хоча між тим мають вищий рівень освіти. Крім того, продовжує існувати «подвійна зайнятість» на роботі й вдома. Ця ситуація, скоріше,

вважається нормальною більшістю громадян, хоча за фактом ситуація є несправедливою і робить внесок в обмеження можливостей розвитку суспільства. Така гендерна нерівність, маючи історичні та структурні передумови, одночасно консервується поглядами про роль та місце жінки. З одного боку, певне поширення (хоча й не панівне) мають погляди стосовно того, що жінки мають поступатися чоловікам правом на роботу і, що жінкам не слід посідати керівні посади. З іншого боку, уявлення про те, що жінка може працювати та заробляти нарівні з чоловіками і, одночасно, що жінка передусім є відповідальною за дім та дітей, – консервують подвійне навантаження жінок фактичною роботою. Причому ці уявлення широко підтримуються не тільки чоловіками, а й самими жінками, і не зазнають істотних змін упродовж останніх років. Це робить проблематичними зміни в бік покращення реальної гендерної рівності на ринку праці України протягом найближчих років.

Література:

1. Возьний К. Гендерні аспекти зайнятості: українські реалії і світовий досвід / К. Возьний // Вісник Тернопільського національного економічного університету. – 2009. – №1. – С. 69-80.
2. Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2866-15>
3. Збаржевецька, Л. Д. Гендерна рівність у сфері праці / Л.Д. Збаржевецька, К. В. Самсонова // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки: зб. наук. пр. – Кіровоград: КНТУ, 2010. – Вип. 18, ч. 1. – С. 255-262.
4. Офіційний сайт Комітету державної статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua
5. Піжук О. Гендерні аспекти зайнятості в сучасних умовах господарювання в Україні / О. Піжук // Економіст. – 2008. – №12. – С. 53-55.
6. Черба В. М. Гендерна рівність на ринку праці України // Ефективна економіка. – 2016, № 5 – С. 9 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4978>.
7. Шестаковський О. П. Гендерна нерівність на ринку праці України: структурні передумови і тривкі стереотипи // Вісник Харк. націон. університету ім. В. Н. Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. - 2013. - № 1045, Вип. 30. - С. 169-174.

Вакула М.

(наук. кер. – ст. викл. Потапов О.М.)

студентка V курсу історичного факультету

Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка

Особливості становлення та розвитку екологічного права в контексті євроінтеграційних перспектив України

Інтеграційні процеси, що відбуваються в різних регіонах і на різних континентах, між країнами з різними правовими традиціями, відрізняються за темпами, змістом і глибиною. Обов'язковою умовою цих інтеграційних процесів є сумісність правової, економічної та політико-правової систем і відповідна синхронність правової, економічної та соціально-політичної трансформації держав, що об'єднуються. Крім того, прискорення й поглиблення інтеграційних процесів ставлять перед сучасними державами питання про необхідність вироблення оптимальної моделі міжнародно-правової взаємодії, яка надасть змогу найбільш